అనుభూతికి ఆవలి ఒడ్డు

ఐ.వి.జైన్వచందర్

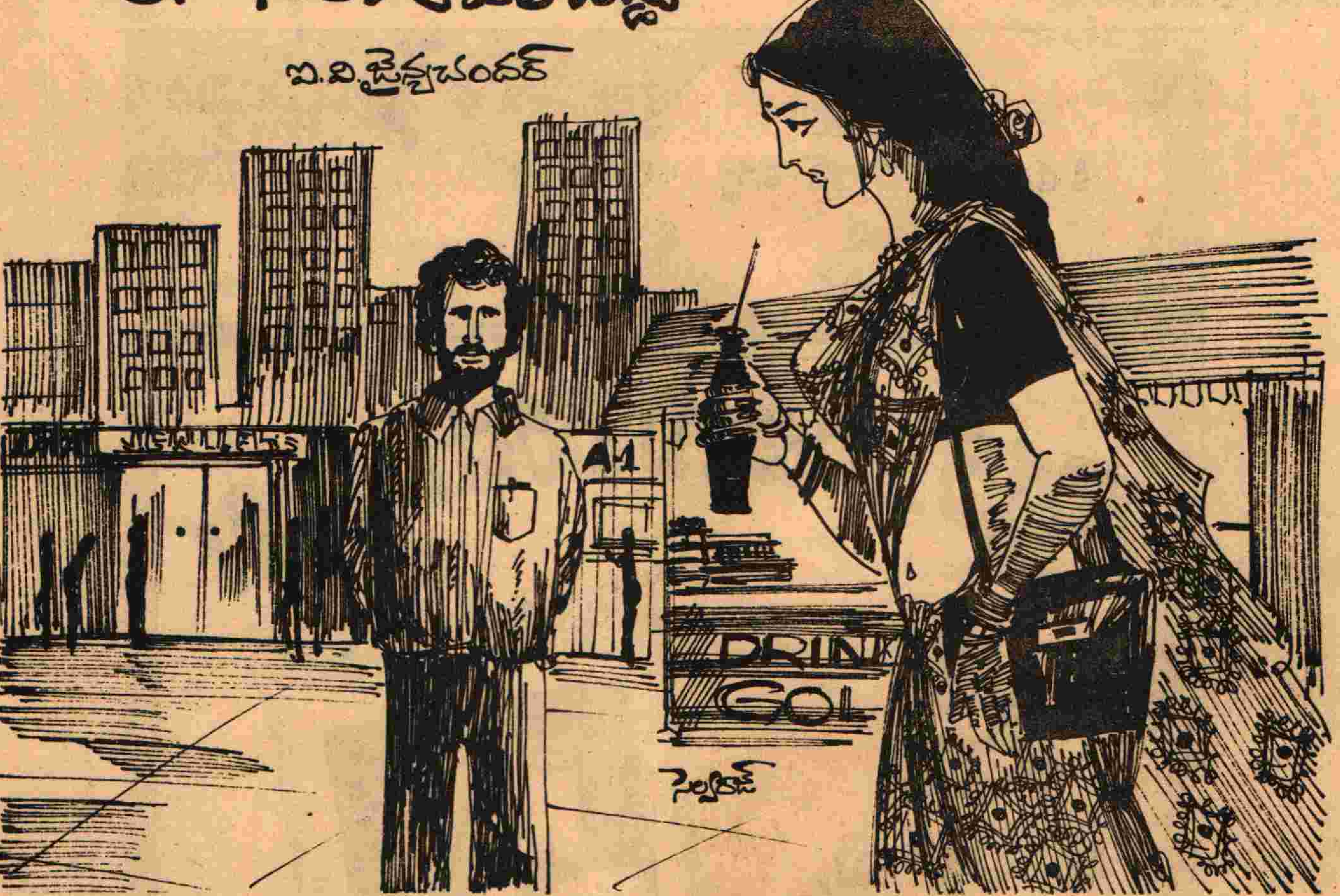

"ఎక్స్క్యూజ్ మీ. నా సోడా ఖర్చిస్తారా?

ఐ మీన్...మీ డబ్బులతోనే."

తనని ఎంతో సహజంగా, స్నేహపూర్వకంగా అడుగుతున్న ఆ వ్యక్తిని చూసి తాగుతున్న కూల్ డ్రింక్ సగంలో ఆపి కొట్టువాడి నడిగి ఫ్రిజ్ లోంచి తీసిన మరో కూల్‌డ్రింక్ బాటిల్‌ని ఆ యువకునికి అందించి, ఆ చేత్తోనే భుజానికున్న వేనిటీబాగ్‌ని మరో భుజానికి మార్చుకుంటూ అతి మామూలుగా ఆ యువకుని చూపులతో తడిమింది ప్రభ.

మనిషి ఐదడుగుల ఆరంగుళాల పొడవుతో బక్కపలచని దేహం. మట్టి కొట్టుకు పోయిన పేంట్—దానిపై రంగు వెలిసిన గీతల చొక్కా. అక్కడక్కడ రెండు మూడు చోట్ల చిన్న చిన్న చిరుగులు. బాగా మాసిన గడ్డం. లోతుకు పోయిన కళ్ళలో చురుకుదనం. మెరుపుదనం కోల్పోని చూపులు. తైల సంస్కారం లేక నిర్లక్ష్యంగా వదిలేసిన నొక్కుల జుత్తు. చేతిలో ఏదో పాత ఫైల్.

ప్రభ చూపుల్ని గాని, ఆ చూపుల్లో తొణికిస లాడుతున్న భావాన్ని గాని పట్టించుకోకుండా "థాంక్స్ మేడం" అంటూనే ఆమె చేతిలోని బాటిల్‌ని అందుకుని ఆత్రంగా గడగడ ఊపిరి తీసుకోకుండా ఒక్క ఉదుటులో తాగేసి ఖాళీ బాటిల్‌ని ఆమె కందించి "థాంక్స్ వన్స్ ఎగైన్, మేడం" అని ఆమె సహాయానికి మరోమారు కృతజ్ఞతలు తెలిపి చొక్కా అంచుతో పెదవుల్ని, పెదవులతో పాటు మొహాన్ని ఒకసారి తుడుచుకుంటూ ఉష్ మని భారంగా నిట్టూర్చి "అడిగిన దానికంటే ఎక్కువే అందించిన మీ ఔదార్యానికి కృతజ్ఞుణ్ణి మేడం. మీ దయ వలన ఇంటర్వ్యూ ఆఫీసర్లని అదరగొట్టే శక్తి వచ్చేసింది. నా స్పీడ్‌కి తట్టుకోలేక ఒక్క ఆఫీసరైనా గుండె ఆగి చావకపోతే నా పేరు మార్చేసుకుంటాను. అలా చూస్తారేమిటండీ! నిజం. మీ తోడు—అహఁ వద్దులెండి. నా తోడు."

"మీరుకూడా ఈ ఇంటర్వ్యూకే వచ్చారా?!" చిన్నగా నవ్వుతూ అతని వాక్ప్రవాహానికి మధ్యలో అడ్డు తగులుతూ ప్రశ్నించింది ప్రభ.

"ఎస్, ఎస్. మీరుకూడా ఈ నిరుద్యోగ సంఘంలో సభ్యులా?"

"అబ్బే! అంత అదృష్టం లేదులెండి." వేనిటీబాగ్ తెరిచి ఒక నోట్ కొట్టు వాడి కందించి చిల్లర తిరిగి తీసుకుని బేగ్‌లో పడేసి రుమాలుతో పెదవుల తడినద్ది "నా ఫ్రెండ్ గుంటూరునుండి ఇంటర్వ్యూకని వచ్చింది. దానికి ఈ వూరు కొత్త. అందుకని దానికి తోడుగా నేనుకూడా రావలసి వచ్చింది" అంది ప్రభ.

అలా ఇద్దరూ మాట్లాడుకుంటూ కిళ్ళీ బడ్డీ నుండి కొంత దూరం వరకు వచ్చారు.

"ఆఁ! చూడండి, మేడం మరి కొన్ని విషయాల కోసం మీ పరిచయాన్ని నే ఆశించటం మీకు అభ్యంతరం అంటారా?" చురుకుగా అడిగాడా యువకుడు.

"అదేం కాదు." చిన్నగా నవ్వింది ప్రభ.

"నా పేరు ప్రభ. ఎ. ఎస్. ప్రభ. ఇంట్లో అంతా స్వయంప్రభ అని పిలుస్తారు. బయట మిత్రులు స్మృతి ప్రభ అని పిలుస్తారు. మీరు ఎలా పిలిచినా అభ్యంతరం లేదు. నాకు వివాహం ఇంకా కాలేదు. ఉద్యోగం మాత్రం ఉంది, ఒక ప్రైవేట్ ఫర్మ్‌లో. ఇంతకంటె నా వివరాలు చెప్పుకోదగ్గవేమీ లేవు. మే ఐ నో యువర్ గుడ్ నేమ్!"

"ఎస్, ప్లీజ్! అడిగారు కనక చెప్పక తప్పదు. మనోజ్‌గా గుర్తింపబడ్డ నేను ఒక గ్రాడ్యుయేట్ అయ్యుండీకూడా ఇంకా రోడ్డు పట్టుకు తిరుగుతున్నానంటే. ఇదంతా ప్రభుత్వం సాధించిన ఘనవిజయాల ఫలితమే కావచ్చు. ఇందాక మీ రన్న నా అదృష్టంకూడా ఇదే కావచ్చు. ఇకపోతే చదివింది జువాలజీ సబ్జెక్ట్ అయినప్పటికీ ఆర్ట్స్‌తోపాటు సైన్స్‌ని ఇంకా జనరల్ నాలెడ్జి అనబడే అడ్డమైన విషయాల్ని ఈ చిన్న బ్రెయిన్‌లో ఇరికిస్తూ ఉద్యోగం కోసం అన్వేషిస్తున్న నిరుద్యోగిని. అతిగా వాగటం నా కున్న అదర్ క్వాలిఫికేషన్స్‌లో ఒకటి. ప్రభగారూ! మనల్ని అదరగొట్టేస్తున్న ఈ వెన్నెల్లో నుండి ఆ చెట్ల నీడల్లోకి నడిస్తే బాగుంటుం దంటాను. లేకపోతే మరి కొద్ది సేపట్లోనే స్పృహ తప్పటం ఖాయం. ఆ తరవాత మళ్ళీ సోడా ఖర్చు

తగులుతుంది మీకు, ఏమంటారు?"

"నిజమే—మీ రన్నట్లు ఎండ చాలా తీవ్రంగా ఉంది పదండి." మనోజ్ పక్కనే అడుగులు వేసింది ప్రభ.

"మీరు ఇంకా ఇంటర్వ్యూ ఎటెన్డ్ చేయు లేదా?" నడుస్తూనే అడిగింది ప్రభ.

"లేదండి. ఎంతకూ తరగని ఆంజనేయుడి తోక లాంటి అభ్యర్థుల లిస్ట్‌లో నా నంబరు చివర అంచులో వేలాడుతూంది. ఇప్పుడు లంచ్ సమయం కాబోతుంది కనక ఇంకో రెండు మూడు గంటలు ఇక్కడా అక్కడా తిరిగి టైం పాస్ చేయాలి. అంతేలెండి—విముక్తి లేని బతుకులు మావి. కాని నిరాశ ఒడిలో నిద్ర పోకుండా ఆశావాదాన్నే నమ్ముకున్న వాడిని కనకనాకు ఇంకా ఈ జీవితంపై వ్యామోహం, భ్రాంతి పోలేదు."

నైరాశ్యాన్ని. నిస్పృహని నింపుకున్న ఆ మాట ల్లోని లోతుని కనుగొనే ప్రయత్నం చేస్తోంది ప్రభ.

"ఏయ్, ప్రభ! హమ్మయ్య! చివరికి ఇక్కడైనా కనపడి రక్షించావ్. లేకపోతే నాకు చచ్చే చావయ్యేది ఈ మాయదారి నగరంలో. ఎంత బెదిరి పోయానో తెలుసా? నిన్న నేను చెప్పిన చోటు నుండి కదలొద్దని చెప్పలేదూ? మొండి రాక్షసివి. నిన్ను నమ్ముకున్న వాడెవడు బాగు పడ్డాడులే!" ఒక చేత్తో ప్రభ భుజం పట్టుకుని కుదిపేస్తూ, మరో చేత్తో పైట అంచుతో మొహాన్ని అద్దుకుంటూ తెగ ఆయాస పడిపోతూం దా యువతి.

"చూశారా, మనోజ్‌గారూ! ఇదీ వరస. దీనితో గొప్ప తిప్పలనుకోండి. ఇప్పుడిప్పు డంటూనే ఇంత సేపు నన్ను నిలబెట్టేసింది. కాళ్ళు ఒకటే లాగుడు. కాస్సేపు ఎక్కడైనా కూర్చుందామా అంటే ఒక్క రైను, అబ్బ! యమ బోర్. గొప్ప హింస పెట్టవులే, మహాతల్లీ! ఇదిగో...అయ్యో, నా మతి మండా. అలా గుడ్లప్పగించి చూస్తావేమిటే! ఈయన మనోజ్ గారని ఒక గ్రాడ్యుయేట్. తనుకూడా నీవు ఎటెండ్ చేసిన ఇంటర్వ్యూకే వచ్చారు. మనోజ్‌గారూ, దీని పేరు కవిత—కవితలు గట్రా రాయదు లెండి. ఆ భయమేమీ అక్కర్లేదు. కాని ఇది వట్టి వాగుడుకాయ. మూడ్ వచ్చిందంటే మాత్రం కవిత్వమే మాట్లాడు తుంది సుమండి. దీనితో మనకి వచ్చే ప్రమాదం అదొక్కటే. ఇకపోతే నోరు విప్పిందంటే మళ్ళీ నొప్పి పుట్టేవరకు ఫుల్‌స్టాప్, కామా లంటూ ఉండవు." ఇద్దరినీ ఒకరి నొకరికి పరిచయం చేసింది ప్రభ.

"నమస్తే" అంటూ పరస్పర అభివందనా లందించుకొని మాటల్లోకి దిగారు కవిత, మనోజ్—వాళ్ళ సంభాషణలో తనుకూడా పాల్గొంది ప్రభ.

ముగ్గురి సంభాషణ నిరుద్యోగ సమస్యతో మొదలై పంచదార కోటానుండి ఫారిన్ ఎక్స్ఛేంజి వరకు సాగుతూంది.

"మనోజ్‌గారూ, ఇంత ఇంటెలిజెన్స్ ఉన్న మీకు ఇంకా ఉద్యోగం దొరకక పోవడం విచిత్రమనే అను కోవాలి. ఉద్యోగం సంపాదించే ముడిసరుకు మన వద్ద ఏ రూపంలోనూ లేకపోవటం మన ప్రారబ్ధం అనే సరిపెట్టుకోవాలి. అది సరే. ఇది మీకు ఎన్నో ఇంటర్వ్యూనో చెబుతారా?" మాటల్లో అడిగింది కవిత.

"సారీ! గుర్తు లేదు. నేను మొదటి ఇంటర్వ్యూ డెబ్బై ఎనిమిదిలో ఎటెండ్ చేసేటప్పుడు ఒక చెప్పుల జత కొన్నాను. ఆ చెప్పులతోనే కనీసం పద్దెనిమిది ఇంటర్వ్యూలన్నా ఎటెండ్ చేసి ఉంటాను. ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరాలై ఉంటుందను కుంటాను, ఆ చెప్పులు శిథిలమై. అప్పటినుండి ఏ చెప్పులూ కొనలేదు, ఆర్థికస్తోమతు లేక. అలాగని రిటన్ టెస్ట్‌లకి, ఇంటర్వ్యూలకి వెళ్ళటం మాత్రం మానలేదు." మనోజ్ చిన్నగా నవ్వేందుకు ప్రయ త్నించాడు.

అనుకోకుండా ఎందుకనో తలలు వంచి చటుక్కున మనోజ్ పాదాల కేసి దృష్టి సారించారు స్నేహితురా ళ్ళిద్దరూ.

మనుషుల్నే మండిస్తున్న తీవ్రమైన ఎండకు కరుగుతూ, వేడి ఆవిర్లు వెలువరిస్తూన్న తారు రోడ్డుపై మనోజ్ నగ్నపాదాలు కమిలిపోయి ఎర్రగా చెమటతో మెరుస్తున్నాయి.

"మై గాడ్!" పట్టలేని ఆశ్చర్యంతో అంది కవిత.

"హారిబుల్!" మనసులోనే అనుకుంది ప్రభ.

తీక్షణమైన కార్తీక ఎండలో చురుక్కుమనిపి స్తూన్న కరిగిన తారు రోడ్డుపై చెప్పులు లేకుండా నడవటమంటే సామాన్య విషయం కాదు. కాని ఈ కళ్ళ ముందున్న నిజాన్ని తన లాంటి సున్నిత మనస్కులు తట్టుకోవటం కష్టం అనుకుంది ప్రభ మనసులో.

"ఎందుకండీ అలా ఆశ్చర్యంతో వింతగా నా కేసి చూస్తారు?" వాళ్ళ సానుభూతిని చెదరగొడు తున్నట్లు చూశాడు మనోజ్.

"లక్షలాది నిరుద్యోగుల్లో నే నొకణ్ని. తిండికే గతి లేని నా లాంటి వాళ్ళకి కాలికి చెప్పులు అంత ముఖ్యం కాదు లెండి. ఆకలిని గ్లాసుడు నీళ్ళతో చల్లార్చుకోవాలని తాపత్రయపడే నా లాంటి నిర్భాగ్యులు పేవ్‌మెంట్ల మీద, పెంటకుప్పల మీద కోకొల్లలు. అలాంటి వాళ్ళలో ఆఫ్టరాల్ నే నొకణ్ని. అంతే." స్థిరంగా ఉం దాతని గొంతు.

కొన్ని క్షణాలు వాళ్ళ మధ్య నడక తప్ప నిశ్శబ్దం భారంగా నిలిచింది.

ఎవరూ మాట్లాడలేదు కొన్ని నిమిషాల వరకు. ఆ పరిస్థితిలో ఏం మాట్లాడాలో తోచనట్లుంది. భయంకరమైన మౌనం ముగ్గురినీ ఆవరించింది.

చివరకు ప్రభ తేరుకుని రిస్ట్‌వాచీ కేసి చూసి "కవీ! సమయం ఒంటిగంట దాటింది. మనోజ్ గారూ! ఎలాగూ ఇప్పుడు ఇంటర్వ్యూ ఆఫీసర్లకి లంచవరు కనుక మీకు ప్రస్తుతం ఖాళీ అనుకుంటా. మాతో అలా రావటానికి మీకేమైనా అభ్యంతరమా? సౌమ్యంగా అడిగింది ప్రభ.

"అబ్బే లేదు లెండి. పదండి" మీదకు రాబోతున్న ఆటోను తప్పించుకొని ప్రభ, కవితలను అనుసరిస్తూ రోడ్డును క్రాస్ చేసి మళ్ళీ వాళ్ళను మాటల్లోకి దించాడు మనోజ్. వాతావరణంలో చురుకుదనం ఆవరించింది.

మెట్లెక్కుతూ వెనక్కు తిరిగి మనోజ్ ఆగి పోవటం గమనించి "అరే, ఇదేం బావో లేదండి. రండి మనోజ్‌గారూ" అని రెండు మెట్లు దిగి అతని వంక ప్రాథేయ పూర్వకంగా చూసింది ప్రభ.

"మన్నించాలి ఈ ఒక్క విషయంలోనే. దయచేసి మీరు వెళ్ళి రండి. నేను ఇక్కడే ఉంటాను."

"మనోజ్‌గారూ, నాకు చాలా ఆకలిగా ఉంది. కనీసం మా కోసం, మా స్నేహం కోసం...ప్లీజ్, మీరు రాక తప్పదు."

కవిత కళ్ళలోని అభ్యర్థన కదిలించింది మనోజ్‌ని. కాదనలేకపోయాడు. వాళ్ళతోపాటు హోటల్‌లోకి నడిచాడు.

"మనోజ్‌గారూ, మళ్ళీ మీ దర్శనం ఎప్పుడు?" బస్‌స్టాండ్ దగ్గర నిలబడి చేతిలో ఉన్న పక్కపాటి నోట్లో వేసుకుని ప్రశ్నించింది ప్రభ.

"దర్శనమా..." నిర్లిప్తత ధ్వనించింది మనోజ్ స్వరంలో. అతని మస్తిష్కంలో ఏవేవో ఆలోచనలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి.

"అవునండి. అలా నీరసంగా అంటారేం? నేను మా వూరికి వెళ్ళిన వెంటనే మీకో లెటర్ రాస్తాను. మీ అడ్రెసు ఇలా ఇవ్వండి" చొరవగా అడిగింది కవిత.

"మీ చిరునామా చెప్పండి, మనోజ్‌గారూ. అప్పుడప్పుడు తీరిక వేళల్లో మిమ్మల్ని కలుస్తాను, లేదంటే మా ఆఫీస్ అడ్రెసు రాసిస్తాను. మీకు వీలు చిక్కినప్పుడు కలుస్తుండండి." వేనిటీబాగ్ తెరిచి డైరీ తీసి పెన్ మూత విప్పింది ప్రభ.

"మళ్ళీ మనం కలవటం ఎందుకు లెండి? ఈ తొలి పరిచయమే మన తుది పరిచయంకూడా కాబోతుందని చెప్పటానికి విచారిస్తున్నాను. మనం విడిపోయే ముందు ఒక్క మాట!" మనోజ్ ఆగాడు. అతని మొహంలో బీభత్సం—గొంతులో ఒకరకమైన తెగింపు స్పష్టమవుతూంది.

"యాచకునికి కూడా ఏమాత్రం తీసిపోని నాపై మీ రిద్దరూ నే ఆశించని స్నేహామృతాన్ని వర్షించటం...అది నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. అంతేకాదు. ఎన్నో దినాలుగా కడుపు నిండా తిండికి మొహం వాచి పోయి హోటల్ బోర్డ్‌ని చూసి సంతృప్తిగా తిన్నానన్న భ్రమలో తేలిపోయే నాకు, నిజమైన కలలా ఒక మరపురాని, మరవలేని అనుభవాన్ని మిగిల్చారు మీరు. మీ ఇరువురి సహృదయతకు, ఉదాత్తకు కృతజ్ఞుడిగా కట్టి పడే శారు నన్ను. మీ స్నేహ శీలతను జీవితాంతం మరిచిపోలేను. కాని ఈ జీవితంలో మాత్రం మిమ్మల్ని ఎన్నడూ కలిసే ప్రయత్నం చేయను.

ఈ స్నేహాన్ని... ఈఅభిమానాన్ని...ఈ క్షణాన్ని ఇలాగే ఉండనివ్వండి.

నా లాంటి నిరుద్యోగులు, నిర్భాగ్యులు, తిండికి మొహం వాచిపోయిన వాళ్ళు, అదృష్టహీనులు, అనాథలు, అభాగ్యులు—వారి కన్నీళ్ళు, వాళ్ళ ఆక్రో శాలు ఒక్క అనుభవంతో, ఒక్క అనుభూతితో, ఒక్క వోదార్పుతో తుడిచి పెట్టుకు పోయేవి కావు.

అనుభూతికి ఆవలి ఒడ్డున నిస్సారంగా, నిస్తే జంగా, ఒంటరిగా జీవితాన్ని గడుపుతున్న దీనుణ్ని. హీనుణ్నే నేను. మరిచిపోండి నన్ను. ఈ క్షణం నుండే నన్ను మరిచిపోయే ప్రయత్నం చేయండి." గిరు క్కున వెనుదిరిగి పెద్ద పెద్ద అడుగులు వడివడిగా వేస్తూ తన వైచిత్రి అర్థం కాక ప్రశ్నార్థకంగా చూస్తూన్న ప్రభ, కవిత మొహాల్లో కదలాడుతున్న ఆశ్చర్యాల్లోంచి కదిలి పోయాడు మనోజ్.

అలా కదిలిపోతూ...సాగిపోతూ...జనం మధ్యలో కలిసిపోయాడు.

*